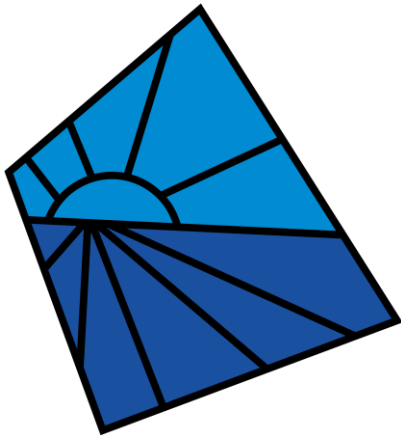

Anti-pest protocol

2024-2028

CBS
De Acker

Adresgegevens:

Hoofdlocatie: Stampioendreef 5, 2661 SR Bergschenhoek

Dependance: Groeneweg 127, 2661 KV Bergschenhoek

Brin.nr. 25KR

Uitvoering:

Schoolcontactpersoon: Elly Berghout

Gedragsspecialist: Marlies Heijloo & André Adam

Antipestcoördinator: Marlies Heijloo & André Adam

Inhoudsopgave:

Pestprotocol	3
Het doel van het pestprotocol.....	3
De Kanjerafspraken.....	3
Informatie over de fases bij ruzies en pesten	4
Gedoe hoort erbij en is leerzaam	4
Hoe leren we kinderen om te gaan met gedoe?	4
Fase 1: kind heeft last van een ander	4
Tips voor leerkrachten en ouders:	5
Fase 2: Het storende gedrag gaat door	5
Tips voor leerkrachten en ouders:	6
Fase 3: Iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: pesten	6
Definitie pesten	6
Cyberpesten	6
1. Denk aan alle rollen binnen het pesten.....	7
2. Betrek de context.	7
3. We (team en ouders) letten op de manier waarop we dit doen.	8
Aanpak van ruzies en pestgedrag in 5 stappen	8
Bijlage 1	11
Bijlage 2	12
Checklist pestaanpak.....	12

Pestprotocol

Het doel van het pestprotocol

Het streven is om de leerlingen op CBS De Acker op te voeden, volgens de normen en waarden van het christendom en volgens de normen van De Kanjertraining. Wij willen hiermee een veilig, positief pedagogisch schoolklimaat scheppen waar leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij ervaren pesten dan ook als ongewenst gedrag en accepteren dat ook niet op onze school. De school voert daarom een actief beleid tegen pesten. Dit pestprotocol is opgesteld om een goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest.

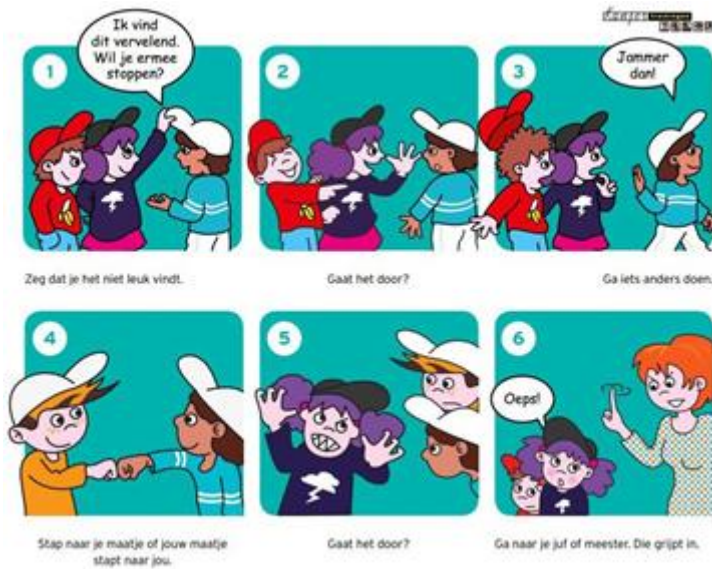
Iedere pestsituatie is anders en daarom staan hieronder vuistregels die wij hanteren. In de klas wordt er structureel aandacht besteed aan pesten d.m.v. de Kanjertraining. Eventueel wordt er advies ingewonnen bij de Kanjertraining.

Er zijn op dit vlak meerdere personen met een bijzondere taak:

- Gedragsspecialist > beleid rondom gedrag en aanspreekpunt leerkrachten en degene die samen met de leerlingen dieper in gesprek gaat over gedrag
- Kanjercoördinator > coördinatie rondom Kanjertraining
- Anti-pest coördinator > eerste aanspreekpunt rondom pestgedrag
- Contactpersoon > vertrouwelijk aanspreekpunt voor ouders, kinderen en leerkrachten bij klachten

De Kanjerafspraken

CBS De Acker zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/ het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Informatie over de fases bij ruzies en pesten

Gedoe hoort erbij en is leerzaam

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept. Ze willen met hetzelfde kind spelen maar niet met elkaar. Kortom: er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven.

Hoe leren we kinderen om te gaan met gedoe?

Fase 1: kind heeft last van een ander

Vuistregel van de Kanjertraining: Jij zit in een klas met kinderen die te vertrouwen willen zijn. We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen.

Soms wordt een incident groter doordat kinderen het gedrag van een ander ervaren als pesten, en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting klasgenoten, leerkracht, ouders). Klasgenoten, leerkrachten en ouders kunnen dit onbewust versterken, bijvoorbeeld door agressief gedrag goed te keuren ("mep maar terug"), té veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over het andere kind.

Tips voor leerkrachten en ouders:

- Ga na een conflict of gedoe geen rechter spelen om dader en slachtoffer te identificeren. Richt je op de toekomst: "Willen jullie het oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen?"
- Leer kinderen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemand. De woorden en toon moeten bij het kind zelf passen.
- Leer kinderen te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld.
- Spreek met respect over andere kinderen, ouders en leerkrachten.
- Bespreek met kinderen het verschil tussen plagen en pesten.
- Leer kinderen de intenties van anderen te interpreteren. Een kind kan iets als een grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten. Leer kinderen om te checken hoe de ander het bedoelde.

Fase 2: Het storende gedrag gaat door

Vuistregel van de Kanjertraining: een motor kan niets beginnen, als het geen benzine krijgt. Word dus niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Laat de klasgenoot die vervelend doet kletsen, en ga samen met een klasgenoot die je vertrouwt (maatje of buddy) iets anders doen. Als jij niet meer op het vervelende gedrag let, houdt het meestal vanzelf op. Gaat het toch door? Dan stap je naar een volwassene die kan helpen (juf, meester, ouders). Vaak blijft het bij een incident, en is er géén sprake van structureel pesten.

Tips voor leerkrachten en ouders:

- Leer kinderen weg te lopen bij vervelend gedrag, en steun te zoeken bij leeftijdsgenoten. Voor sommige kinderen is dit een oefening in zelfbeheersing.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld.
- Leer kinderen om hulp te vragen bij een volwassene als vervelend gedrag doorgaat. Bespreek het verschil tussen klikken en om hulp vragen.
- Ook kinderen van wie u het misschien niet verwacht, kunnen doen als een rode of zwarte pet.
- Vraag kinderen of het de bedoeling was om de ander bang, verdrietig, boos te maken of pijn te doen. Laat kinderen zelf nadenken over een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- Problemen tussen kinderen die zich op school voordoen, worden op school opgelost. School betreft indien nodig de ouders daarbij. Maak wanneer ouders betrokken worden een aantekening in Parnassys.
- Spreek, ook als zich problemen voordoen, met respect over andere kinderen, ouders en leerkrachten.

Fase 3: Iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: pesten

Definitie pesten

Wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen. Omdat ieder pestgeval weer anders is, staan hieronder een aantal vuistregels die wij hanteren.

Cyberpesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Dit kan op verschillende manieren plaatsvinden, maar het verloopt allemaal via internet. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd.

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van Whats app e.d. bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan.

We maken dan gebruik van een gratis lessenserie die te vinden is op de volgende site: <https://www.mediawijsheid.nl/onlineomgangsvormen/> De les WhatsHappy, daagt leerlingen

uit om met elkaar afspraken te maken over fatsoenlijke online omgangsvormen. De les richt zich specifiek op WhatsApp maar is ook geschikt voor chats, apps en websites. WhatsHappy is bedoeld voor de bovenbouw van de basisschool.

Kinderen omarmen massaal Instagram en gebruiken het ook om met elkaar te chatten. Helaas gaat het soms ook mis met kwetsende opmerkingen onder foto's. Met de les Instagram maken we het gedrag op Instagram bespreekbaar.

Wanneer er echt sprake is van digitaal pesten wordt er gebruik gemaakt van de interactieve film *It's up to you*. *It's up to you* is een interactieve film die jongeren helpt om bewuster te worden van hun rol in dat groepsproces. Aansluitend kan er met de klas een gezamenlijke gedragscode tegen (cyber)pesten worden opgesteld.

Bij herhaling van pesterijen via internet wordt het stappenplan van pestgedrag vanaf stap 3 gevolgd. Signalen van pesten zijn te vinden in bijlage 1.

1. Denk aan alle rollen binnen het pesten.

a. Wij (het team en de ouders van het kind dat pest) keuren het pestgedrag af en er volgt een consequentie indien het doorgaat. Hierbij wordt pestgedrag omgebogen in positief en betrokken gedrag in de klas.

b. We leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen en een positieve rol te spelen voor elkaar. We leren buitenstaanders (klasgenoten) het pestgedrag niet te bekrachtigen. Kinderen leren een goede vriend te zijn van de pester: help je vriend door hem weg te halen uit het pesten en met hem iets anders te gaan doen (anti-pestposter). Als omstanders/ buitenstaanders niet ingrijpen, stemmen ze impliciet in met pesten.

c. Kinderen die gepest worden oefenen om duidelijk hun grens aan te geven, geen benzine te geven, erbij weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar het aanwezige gezag.

d. Klasgenoten hebben allemaal maatjes. We leren kinderen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen benzine aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.

2. Betrek de context.

a. Het betrekken van ouders bij de normvorming en het groepsproces is van groot belang, dit versterkt het WIJ-gevoel. Kinderen luisteren in de eerste plaats naar hun ouders. Ouders helpen hun kind door met vertrouwen te spreken over klasgenoten, ouders en de school.

b. De groepsnorm is van grote invloed op pesten. De groepsnorm moet zijn dat we onze eigen status/populariteit niet versterken op een manier die ten koste gaat van een ander. Deze groepsnorm wordt versterkt door te werken aan het onderling vertrouwen in de groep. Wat doen we preventief en hoe doen we dat? We leggen de focus daarbij op:

- Wat gaat er goed in de klas?
- Wat willen we verbeteren in de klas?
- Welke kwaliteiten waarderen we bij elkaar?

- Wat wordt ons plan?
- Hoe kunnen we elkaar helpen?
- Indien nodig, betrekken wij de wijkagent

3. We (team en ouders) letten op de manier waarop we dit doen.

Onze leidraad:

- Wij willen dat iedereen zich veilig voelt op school. Er is daarom geen excuus voor wangedrag.
- We delen kinderen niet in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer niet altijd te scheiden zijn en soms een en dezelfde persoon is. Kinderen worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan al snel iets fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als zwak bestempeld, en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht. Hoe dan wel:
- We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- We blijven met respect spreken over en met elkaar.
- Wij (ouders en team) geven hierin het goede voorbeeld. Wij kunnen ook de handvatten en tips gebruiken van Fase 1 en 2, zoals hierboven omschreven.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 5 stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

- Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht gaat met de leerlingen in gesprek om het probleem helder te krijgen en op zoek te gaan naar een oplossing. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen (dit is stap 6 van de poster).

STAP 3:

- Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.
- Er wordt melding gedaan bij de anti-pestcoördinator (door leerkracht, leerling of ouder), in overleg wordt er een aanpak opgesteld.
- De checklist pestaanpak punt 1,2,3 en 4 worden ingevuld (bijlage 2).
- Gesprek met slachtoffer en/of ouders om het probleem helder te krijgen.
- We gaan aan de slag met de No Blame aanpak (punt 5 checklist).
- De anti-pestcoördinator maakt een melding bij de schoolleiding zodat zij ook op de hoogte zijn van het pesten en de pestaanpak.
- Er worden ook vervolggesprekken (individueel) gedaan met de leerlingen (gepeste leerling en de pester), om vinger aan de pols te houden (na 2,4 en 8 weken).
- Er wordt ook gekeken of de gepeste leerling hulp nodig heeft d.m.v. een training (SoVa, weerbaarheid, faalangst)
- Elk pestincident wordt genoteerd in het logboek pestgedrag.
- In de klas wordt er ook aandacht besteed aan pesten d.m.v. de Kanjertraining.
- Eventueel wordt er advies ingewonnen bij de Kanjertraining.

STAP 4:

- Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een tijdelijke schorsing (dit loopt via de directie in overleg met het College van bestuur) aan de pesters opgelegd, tevens kan er hulpverlening ingezet worden om wel tot een gedragsverandering te komen. Zie protocol schorsing en verwijdering Spectrum - SPCO.

STAP 5:

- Indien het pestgedrag aanhoudt na bovenstaande maatregelen, wordt er overgegaan tot een definitieve verwijdering van de pesters. Zie protocol schorsing en verwijdering Spectrum - SPCO

Ondanks alle goede bedoelingen kan het toch voorkomen dat er op school gepest wordt: en zelfs dat slachtoffers of ouders vinden dat de school niet juist heeft gehandeld. In dat geval moet de weg naar een vertrouwenspersoon en de klachtencommissie bekend zijn en voor iedereen openstaan.

De vertrouwenspersoon dient een aanspreekpunt te zijn voor ieder die machtsmisbruik of geweld op school ondervindt. De vertrouwenspersoon neemt het op voor het slachtoffer en zal proberen tot oplossingen te komen.

De klachtencommissie is het aangewezen orgaan waar men terecht kan voor een formele klacht tegen de school.

Zie hierover ook de regeling schoolvertrouwenspersoon en de klachtenregeling die beide al op school aanwezig zijn.

Bijlage 1

Wat zijn de signalen van pesten?

- De leerkracht kan het pesten aan de volgende signalen herkennen:
- De leerling is vaker afwezig, gaat niet graag naar school en zijn resultaten gaan achteruit;
- Bijnamen; de leerling wordt haast nooit bij zijn eigen naam genoemd;
- De leerling wordt vaak het laatst gekozen bij het indelen van groepjes (gym, groepswork);
- De leerling isoleert zich van anderen, trekt soms op met één vriend en wordt soms ook als laatste gekozen;
- Opvallend zijn er vaak spullen beschadigd en of verdwenen;
- De leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen en of "grappige" streken;
- De leerling wordt (anoniem) online lastiggevallen.
- De leerling moet het ontgelden aan kwetsende opmerkingen over kleding, uiterlijk e.d.;
- De leerling is gespannen, ongelukkig, schrikt snel en durft niemand aan te kijken;
- De sfeer in de klas is niet goed. De leerkracht voelt aan dat er iets niets klopt, maar kan er maar geen vat op krijgen.

De signalen met betrekking tot de pester:

- Het tonen van stoer gedrag, agressief en of impulsief gedrag;
- Telkens zijn zin wil doordrijven;
- De leiding willen hebben en de baas over andere leerlingen willen spelen;
- Moeite hebben om gevoelens onder woorden te brengen.

Op het schoolplein en tijdens de pauze

- De leerling is vaak betrokken bij opstootjes in de klas of op het schoolplein;
- De leerling is vaak alleen en wordt buitengesloten tijdens de pauzes;
- De leerling blijft dicht bij de leerkracht tijdens de pauzes.

Bijlage 2

Checklist pestaanpak

1. De W's invullen Wat speelt er? (wie, wat ,waar ,wanneer, waarom enz.)

- a) Wie wordt gepest?
- b) Wie pest (en)?
- c) Waarom wordt gepest?
- d) Wie loopt mee/moedigt aan?
- e) Hoe (in welke vorm) wordt gepest/Wat gebeurt er precies?
- f) Wat zeggen de gedragsregels van de school over dit gedrag (wat is de regel en wat is de bijbehorende sanctie?)
- g) Is er sprake van strafbare feiten?
- h) Waar wordt gepest? (In de klas, in de vrije ruimte, bij gym, route school-huis...)
- i) Sinds wanneer wordt gepest?

2. De O van ouders

a. Ouders van de gepeste geïnformeerd en pester worden geïnformeerd. Er wordt een notitie gemaakt in ParnasSys.

3. De groep/klas:

- a) In welke groep vinden de pesterijen plaats?
- b. Hoe is de sfeer in de groep?
- c. Is de sfeer in de groep veranderd en zo ja waardoor?
- d. Wat voor leerlingen zitten er in de groep?
- e. Hoe reageren de leerlingen op elkaar?
- f. Wat zijn de vaardigheden van de leerlingen op cognitief en sociaal gebied?
- g. Wie zijn de leiders?
- h. Zijn de regels en afspraken in de groep duidelijk?
- i. Hoe is de relatie tussen de groep en de leerkracht
- j. Zijn er bijzondere omstandigheden van buitenaf (bijv. conflicten in de wijk/culturele of sociale verschillen....)?
- k. Zijn er specifieke individuele problemen van de leerlingen?
- l. Is het pestgedrag een nieuw probleem of bestaat het al jaren?
- m. Als pesten een oud probleem is, hoe komt dat dan?

4. Groepsleerkracht

- a. Wat is de rol van de groepsleerkracht binnen het "pestsysteem"?
- b. Heeft de groepsleerkracht hulp nodig voor het begeleiden van het groepsproces?

5. Ondernomen acties naar de groep/klas

Ondernomen actie worden genoteerd in Parnassys.

6. De O van ouders

Ouders van de gepeste en pester worden geïnformeerd over schoolaanpak.